

Verslag panelbijeenkomst DNB Toezichtbegroting 2010 Overige instellingen op 8 oktober 2009

Verslag van de panelbijeenkomst over de door DNB opgestelde Toezichtbegroting 2010. De vertegenwoordigers van de representatieve organisaties geven via dit overleg advies over deze begroting. De instemmingsbevoegdheid ligt bij de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid, waarbij de adviezen van het adviserend panel zullen worden meegenomen in de beoordeling.

Aanwezig:

GWK Travelex N.V.

Raad van de Effectenbranche

Dutch Fund and Asset Management Association

Euronext

De heer mr. drs. J.C. Barnard

Ministerie van Financiën

Mevrouw ir. S. Butzke MBA

De Nederlandsche Bank, voorzitter

De heer mr. Th.J.M. Roos

De Nederlandsche Bank

Mevrouw mr. dr. F. de Vries

De Nederlandsche Bank

De heer drs. P. van der Voort RA

De Nederlandsche Bank

De heer ir. H.M. Kooy

De Nederlandsche Bank, secretaris

Afwezig:

Vereniging International Management Services

Dutch Fiduciary Association

1. Opening

Mevrouw Butzke heet alle aanwezigen van harte welkom bij de panelbijeenkomst, waarin de bespreking van de toezichtbegroting 2010 van DNB centraal staat. Spreekster refereert aan de herbezinning op de bekostiging van het toezicht. Tijdens deze panelbijeenkomst zou DNB niet inhoudelijk willen ingaan op de bekostigingssystematiek, omdat daarvoor een apart traject loopt onder leiding van Financiën. De sector wordt daarbij betrokken. Op 5 november vindt een volgende bijeenkomst plaats. In de voorliggende begroting is uitgegaan van de bestaande systematiek.

2. Vaststellen agenda

Mevrouw Butzke meldt dat door de panelleden geen onderwerpen zijn aangedragen. De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Status afspraken en adviezen

Naar aanleiding van de schriftelijke reactie van DNB bij actiepunt 032 inzake de toename van het aantal vvgb's voor beleggingsondernemingen en –instellingen merkt Dufas op dat de toelichting afwijkt van de oorzaak die in het verslag van de panelbijeenkomst van 8 april 2009 wordt genoemd. Mevrouw Butzke reageert dat in het betreffende verslag door DNB geen oorzaak wordt genoemd. Er staat namelijk dat DNB hierop terug zou komen. Dat heeft DNB gedaan via de reactie bij actiepunt 032. Wel moet worden opgemerkt dat op pagina 37 van de ZBO-verantwoording 2008 staat dat de overname van deze taak van de AFM meespeelt bij de toename van het aantal vvgb's, terwijl deze toename echter in beperkte mate hieraan kan worden toegeschreven.

De REB vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot advies 042 in verband met de eisen van Bazel II voor beleggingsondernemingen. Mevrouw de Vries antwoordt dat DNB op dit moment onderzoek doet naar de toepassing van Bazel II voor beleggingsondernemingen, waarna interne besluitvorming wordt voorbereid en Financiën hierover wordt geïnformeerd. Naar verwachting kan hierover voor het einde van 2009 meer worden gezegd. De REB reageert dat zij graag in de conceptfase in de discussie wordt betrokken. Mevrouw de Vries zegt toe dat de REB tijdig in het proces wordt betrokken. Mevrouw Butzke vult aan dat dit onderwerp in goed overleg met zowel Financiën als de sector zal worden afgehandeld.

Dufas vraagt of ook Dufas, als vertegenwoordiger van diverse beleggingsondernemingen, bij het overleg over dit onderwerp kan worden betrokken. Mevrouw Butzke antwoordt dat ook Dufas in het verdere proces zal worden betrokken.

Over de actie- en adviezenlijst zijn verder geen opmerkingen.

4. Toezichtbegroting DNB 2009

Mevrouw Butzke introduceert dit agendapunt. De begroting geeft per sector inzicht in de toezichtdoelstellingen van DNB, de daarvoor te verrichten inspanningen en de bijbehorende kosten. De toezichtbegroting is op een aantal punten verbeterd ten opzichte van 2009. Zo worden de doelstellingen meer op hoofdlijnen en in kwalitatieve termen gepresenteerd, omdat dit meer recht doet aan het karakter van het prudentiële toezicht. Daarbij richten de doelstellingen zich meer op de speerpunten voor 2010.

Mevrouw Butzke licht toe dat de kredietcrisis ook in 2010 extra inspanningen zal vergen van DNB. Om de crisis en de implicaties daarvan het hoofd te bieden, is voor extra toezicht capaciteit in 2010 een aanvullend budget (inclusief toegerekende ondersteuning) nodig van EUR 6,3 miljoen. Daarnaast is het budget voor inhuur van externe expertise met EUR 5,5 miljoen verruimd om kwantitatieve en juridische experts in te huren. Hiermee wordt invulling gegeven aan de aanvullende capaciteit en middelen die DNB op korte termijn nodig heeft in verband met de financiële crisis en de daaraan gerelateerde (voorbereiding van) nieuwe beleidsinitiatieven.

Het is op dit moment nog te vroeg om in te gaan op de structurele implicaties van de crisis voor de organisatie en capaciteit van het toezicht van DNB (de postcrisis situatie). Om hier zicht op te krijgen, is in 2009 gestart met een herijking van de Visie op Toezicht 2006-2010. DNB heeft het voornemen om de herijkte Visie op Toezicht op de agenda van het komende voorjaarspanel te zetten.

Tegelijkertijd blijft DNB inzetten op verdere bezuiniging, voornamelijk bij de ondersteunende functies. Gelet op de kostenontwikkeling in 2010, heeft DNB in de voorliggende toezichtbegroting voor 2010 EUR 6,6 miljoen weten te bezuinigen ten opzichte van 2009. Dit betekent dat DNB in 2010 reeds voldoet aan de taakstelling die het Ministerie van Financiën in het kader van de Rijksbrede bezuinigingsronde aan DNB heeft opgelegd, namelijk 8% van de totale toezichtkosten begroot voor het jaar 2007. Hiermee loopt DNB een jaar vooruit op het tijdsfad dat door het ministerie is opgesteld, aldus spreekster.

Op een vraag van de REB antwoordt mevrouw Butzke dat de afspraak met Financiën over de crisisgerelateerde intensivering in de begroting 2010 geldt voor de jaren 2010 en 2011. De aanvullende capaciteit wordt risicogebaseerd ingezet. Uiteraard zal DNB de aanvullende capaciteit afbouwen, zodra de ontwikkelingen dit mogelijk maken. Het valt echter niet uit te sluiten dat de structurele implicaties van de crisis in de richting van aanvullende toezichtcapaciteit wijzen en niet in de richting van een afbouw van capaciteit. De REB vraagt verder of de structurele implicaties nog consequenties kunnen hebben voor de begroting 2010. Mevrouw Butzke antwoordt dat dit in principe niet het geval is, maar dat er uiteraard overloopeffecten kunnen optreden.

De REB vraagt of het onderzoek naar Bazel II ook past in de herijking van de toezichtvisie. Mevrouw Butzke bevestigt dat de uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen in de toezichtvisie.

Mevrouw Butzke meldt verder dat met ingang van 2010 voor de berekening van de pensioenlasten gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid deze te baseren op de betaalde premies. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij de pensioenlasten, conform RJ271, zijn gebaseerd op een actuariële berekening. De nieuwe systematiek sluit beter aan bij de opzet van het Nederlandse pensioenstelsel. Daarnaast verwacht DNB door deze systematiek een stabielere ontwikkeling van de pensioenlasten. Als gevolg van deze nieuwe berekeningswijze zijn de pensioenlasten in 2010 beduidend hoger dan de laatste jaren gebruikelijk was. Als gevolg van hoge markttrentes was er in de voorgaande jaren immers sprake van zeer lage en soms zelfs negatieve pensioenlasten.

De heer Van der Voort geeft aan de hand van een presentatie een verdere toelichting op de begroting, waarin wordt ingegaan op de ontwikkelingen, doelstellingen en kosten van het toezicht, zowel voor 2010 als meerjarig. De heer Van der Voort geeft daarbij tevens inzicht in de ontwikkeling van de pensioenlasten en de verhouding van de primaire en ondersteunende capaciteit van DNB (zowel de ontwikkeling sinds 2007 als de relatieve omvang van de ondersteuning voor Toezicht in vergelijking met de Centrale bank taken van DNB).

Naar aanleiding van de doelstelling 'continue verbetering van het toezicht', vraagt de REB of altijd moet worden gestreefd naar verbetering van het toezicht. De heer Van der Voort antwoordt dat een organisatie altijd moet blijven leren. Mevrouw Butzke vult aan dat verbeteren niet persé betekent dat er meer regels komen of dat de kosten stijgen. De heer Roos licht toe dat DNB er naar streeft om binnen het wettelijke en financiële kader zo goed mogelijk haar werk te doen.

Travelex vraagt naar de invloed van de invoering van de PSD. De heer Roos licht toe dat er in de toezichtbegroting als geheel geen (structurele) aanvullende capaciteit is aangevraagd, omdat de effecten op dit moment nog niet goed zijn in te schatten. Activiteiten zullen wijzigen. De PSD zal zowel plussen als minnen met zich meebrengen. Mevrouw Butzke vult aan dat DNB heeft besloten om de implicaties van de PSD in eerste instantie binnen de totale toezichtbegroting op te vangen. Als in de toekomst blijkt dat de PSD toch meerwerk oplevert dat niet kan worden opgevangen, dan zal DNB hierop terugkomen. De heer Roos antwoordt op een vraag van Travelex dat op dit moment nog onzekerheid bestaat over de implicaties van geldtransactiekantoren die zich niet kwalificeren als betaalinstelling.

De REB vraagt naar de achtergrond van de crisisgerelateerde stijging van de kosten voor het toezicht op beleggingsondernemingen ad EUR 0,53 miljoen. De heer Kooy merkt op dat eerder aan Financiën is gecommuniceerd dat deze intensivering geheel moet worden toegeschreven aan de ontwikkelingen bij beleggingsinstellingen en dat hier nog eens goed naar moet worden gekeken. Dufas reageert dat niet duidelijk is wat de argumentatie zou kunnen zijn voor een dergelijke intensivering bij de

beleggingsinstellingen. Volgens Dufas is er weinig aan de hand in de markt en ligt de problematiek meer op het terrein van de AFM. Mevrouw de Vries merkt op dat problemen bij beleggingsinstellingen en –ondernemingen zich niet beperken tot gedragsproblemen, maar dat deze ook solvabiliteitsconsequenties hebben. Daarbij vragen de actuele problemen in de markt om een intensivering van de toezichtcapaciteit op korte termijn.

In het verlengde van de discussie over de intensiveringen bij de beleggingsinstellingen en –ondernemingen vraagt Travelex om een nadere toelichting op de intensivering bij de betaalinstantellingen (en geldtransactiekantoren). De heer Roos zegt toe dat ook hier nog eens goed naar zal worden gekeken.

Mevrouw Butzke vult aan dat DNB zo snel mogelijk terugkomt op de opbouw van en de inhoudelijke toelichting op de intensiveringen voor beleggingsinstellingen, beleggingsondernemingen en betaalinstantellingen, zodat de discussie kan worden afgerond voordat de begroting naar Financiën gaat.

Op verzoek van de heer Barnard resumeert de heer Van der Voort dat DNB terugkomt op:

- a) een eventuele verschuiving van de intensivering van beleggingsondernemingen naar beleggingsinstellingen;
- b) een inhoudelijke toelichting op de intensivering bij beleggingsinstellingen;
- c) een inhoudelijke toelichting op de intensivering bij betaalinstantellingen.

[Zie de toelichting in de bijlage van dit verslag.]

Dufas en de REB vragen om een toelichting op de verhouding van de ondersteunende en de primaire kosten van DNB. De verhouding wordt in de presentatie weergegeven in FTE. Uit de begroting blijkt echter dat de verhouding in EUR een heel ander beeld geeft. De heer Van der Voort licht toe dat de verhouding in FTE voor de vergelijking tussen de centrale bank taak en de toezichttaak van DNB een consistentere en realistischere beeld geeft. De centrale bank taak is namelijk veel kapitaalintensiever dan de toezichttaak, waardoor de verhouding in EUR wordt vertekend. Denk hierbij bijvoorbeeld aan kosten van huisvesting, ICT en machines voor de sortering van bankbiljetten. Daarbij moet worden opgemerkt dat kosten voor bijvoorbeeld ICT en huisvesting volledig zijn opgenomen in de ondersteunende kosten van DNB, terwijl er ook bedrijven zijn die dergelijke kosten tevens aan het primaire bedrijf toerekenen. Mevrouw Butzke vult aan dat het derhalve lastig is om organisaties op dit punt onderling te vergelijken. De REB en DUFAS onderschrijven dit.

De heer Van der Voort concludeert dat uit de ontwikkeling sinds 2007 twee zaken kunnen worden afgeleid:

- i) het percentage ondersteunende capaciteit neemt af, wat voortkomt uit het voortdurende streven van DNB om efficiënter te werken;

- ii) het percentage ondersteuning is bij de centrale bank taak hoger dan bij de toezichttaak, wat wordt veroorzaakt doordat de centrale bank taak meer ondersteuning vraagt op het gebied van ondermeer beveiliging en ICT.

De REB vraagt om een verdere toelichting op de pensioenlasten van DNB en meldt dat zij de stijging van de pensioenlasten graag in procenten zou willen zien. De heer Kooy licht toe dat de stijging als gevolg van de pensioenlasten over de hele linie ongeveer 30% is. De heer Van der Voort licht toe dat de pensioenlasten met ingang van 2005 moesten worden gebaseerd op een actuariële berekening. Deze systematiek volgde uit de toenmalige invoering van Richtlijn 271 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ271). De uitgangspunten voor deze berekening wijken sterk af van de wijze waarop het pensioenfonds de premie bepaalt. Markontwikkelingen, waaronder de ontwikkeling van de rente, spelen een belangrijke rol bij de actuariële berekening op grond van RJ271 en bepalen in belangrijke mate de hoogte van de pensioenlasten. Als gevolg van deze marktontwikkelingen, versterkt door de financiële crisis, werd DNB in 2008 zelfs geconfronteerd met negatieve pensioenlasten. De premie die DNB aan het pensioenfonds betaalt, vertoonde in diezelfde periode echter een veel stabiel beeld. Inmiddels zijn de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving weer aangepast, waardoor DNB de pensioenlasten weer kan baseren op de betaalde premies. Aangezien de pensioenlasten in begroting 2009 waren gebaseerd op de werkelijke pensioenlasten in 2008 (voor Toezicht - EUR 6,9 miljoen), ontstaat een aanzienlijke stijging van de pensioenlasten in 2010 nu deze weer op de te betalen premie (geraamd op circa EUR 18 miljoen) worden gebaseerd. Een bijkomende implicatie is dat de overgang op betaalde premies komt op een moment dat pensioenfondsen het moeilijk hebben. Ook voor DNB geeft dit een extra verhogend effect.

De heer Batten stelt vast dat DNB binnen het begrotingsplafond zou zijn gebleven als DNB geen pensioeneffect had gehad. Mevrouw Butzke bevestigt dit en licht toe dat de schommelingen van de pensioenlasten als autonoom effect zijn meegenomen, omdat deze schommelingen voornamelijk het gevolg zijn van wet- en regelgeving. Op een vraag van de REB bevestigt de heer Kooy dat de overgang naar het nieuwe stelsel voor pensioenlasten in één keer wordt verwerkt. Dit is in lijn met de norm dat DNB de begroting moet baseren op een raming van de werkelijke kosten.

De REB vraagt hoe de pensioenstijging doorwerkt in de realisatie voor 2009. De heer Kooy licht toe dat de begroting 2009 was gebaseerd op de werkelijke pensioenlasten voor 2008, namelijk - EUR 6,9 miljoen. Inmiddels is berekend dat de werkelijk pensioenlasten op basis van RJ271 in 2009 uitkomen op EUR 1,5 miljoen, een stijging van EUR 8,4 miljoen.

Dufas merkt op dat de zin *'Dit kan mogelijk worden herzien, afhankelijk van het lopende wetswijzigingstraject.'* op pagina 33 moet worden geschrapt. Dit wordt bevestigd door de heer Kooy.

Naar aanleiding van de toelichting op de verdeling van kosten tussen overheid en sector, merkt Euronext op dat het belangrijk is dat de bekostiging van toezicht concurrerend is ten opzichte van het buitenland. Euronext wijst hierbij tevens op een artikel over kosten van DNB en de AFM die niet in rekening mogen worden gebracht. De heer Kooy licht toe dat er inmiddels een wijziging is aangebracht in de doorbelasting van kosten aan de sector naar aanleiding van uitspraken van het CBB in juni 2008. Financiën heeft besloten dat de kosten van de toezichthouders voor het voorbereiden van wet- en regelgeving met ingang van 2007 voor rekening komen van de overheid.

Dufas vult aan dat een vergelijking van de directe toezichtkosten met het buitenland lastig is, aangezien het toezicht in verschillende landen onvergelijkbaar is. In Luxemburg wordt een aantal taken die in Nederland taken van de toezichthouder zijn, niet vervuld door de Luxemburgse toezichthouder CSSF, maar door advocatenkantoren en accountants, waardoor zij niet zichtbaar zijn op de begroting van de toezichthouder.

Euronext merkt verder op het begrotingsdocument erg globaal te vinden. Soms is moeilijk te zien waar de stijging van kosten precies vandaan komt. Dufas vult aan dat het belangrijk is om te kunnen zien of stijgingen en dalingen van kosten voortkomen uit marktontwikkelingen.

De REB vraagt of er al zicht is op het aantal bezwaarschriften voor 2009. Mevrouw Butzke antwoordt dat dit nog niet het geval is. De REB licht toe dat net als in 2008 collectief bezwaar zal worden gemaakt tegen de opgelegde heffingen.

Op een vraag van Dufas over de bekostiging van het toezicht op de BES-eilanden antwoordt de heer Barnard dat dit nog niet is uitgekristalliseerd. Wel merkt de heer Barnard op dat als er iets mis gaat op de BES-eilanden, de hele sector daar last van zal hebben. Dit brengt voor de hele Nederlandse financiële sector reputatierisico's met zich mee.

De REB vraagt of er al meer zicht is op aansprakelijkstellingen van DNB. Mevrouw Butzke verwijst voor de laatste inzichten naar de ZBO-verantwoording 2008. De heer Barnard meldt dat de minister inmiddels een rapport over aansprakelijkstelling aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. Naar aanleiding van dit rapport heeft de Tweede Kamer om een Kabinetstandpunt gevraagd. De heer Banard verwacht dat hier over 14 dagen meer duidelijkheid ontstaat.

5. Rondvraag

Op een vraag van de heer Roos bevestigt Travelex dat er inmiddels een brancheorganisatie voor geldtransactiekantoren is opgericht. Het ligt voor de hand dat de vereniging gaat participeren in de panelbijeenkomst.

Ter afronding meldt mevrouw Butzke dat binnen twee weken een conceptverslag van deze vergadering wordt verstuurd aan de deelnemers. Commentaar op het conceptverslag moet binnen twee weken na datum van verzending van het verslag bij DNB worden ingediend en zal vervolgens in het definitieve verslag worden verwerkt. Eventuele schriftelijke adviezen moeten binnen twee weken na de panelbijeenkomst bij DNB worden ingediend. De toezichtbegroting (inclusief de verslagen en eventuele schriftelijke adviezen) wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de RvC en vervolgens uiterlijk 1 december te instemming ingediend bij de Ministeries van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Bijlagen:

1. Actielijst adviserend panel (gezamenlijke lijst voor alle panelbijeenkomsten): naar aanleiding van overleg op 8 oktober 2009 is actiepunt 34 – 38 toegevoegd.
2. Lijst met voortgang adviezen (gezamenlijke lijst voor alle panelbijeenkomsten): naar aanleiding van overleg op 8 oktober 2009 zijn geen adviezen toegevoegd.

Bijlage: Nadere toelichting crisisgerelateerde intensiveringen

Naar aanleiding van vragen tijdens de panelbijeenkomst op 8 oktober 2009 volgt hieronder een nadere toelichting op:

- a) een eventuele verschuiving van de intensivering van beleggingsondernemingen naar beleggingsinstellingen;
- b) een inhoudelijke toelichting op de intensivering bij beleggingsinstellingen/-ondernemingen;
- c) een inhoudelijke toelichting op de intensivering bij betaalinstanties.

Ad a) Eventuele verschuiving van beleggingsondernemingen naar beleggingsinstellingen

De op 8 oktober tijdens de panelbijeenkomst gepresenteerde begroting voor het toezicht op beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen is juist. In een brief aan Financiën van 9 juli 2009 over de crisisgerelateerde uitbreidingen zijn de implicaties van de financiële crisis ten onrechte volledig toegeschreven aan de beleggingsinstellingen. Onder punt b) volgt een verdere toelichting op de ontwikkelingen.

Van de totale crisisgerelateerde uitbreiding van de directe toezichtcapaciteit met 31 fte is 2 fte bedoeld voor het toezicht op zowel beleggingsinstellingen als beleggingsondernemingen. Van deze intensivering is 0,6 fte begroot voor beleggingsinstellingen en 1,4 fte voor beleggingsondernemingen. Tegenover deze intensiveringen zijn in het primaire toezichtbedrijf ten opzichte van de begroting 2009 ook besparingen en reducties doorgevoerd, namelijk 0,7 fte bij beleggingsinstellingen en 0,1 fte bij beleggingsondernemingen. Deze besparingen en reducties zijn grotendeels doorgevoerd in het ICT-toezicht op beleggingsinstellingen en –ondernemingen, de secretariële ondersteuning van directe toezichthouders en de beleidsontwikkeling voor het toezicht op beleggingsinstellingen en –ondernemingen.

Uit voorgaande blijkt dat de intensiveringen in het primaire toezicht op beleggingsinstellingen nagenoeg worden gecompenseerd door besparingen en reducties in de genoemde toezichtactiviteiten. De tegelijkertijd doorgevoerde besparingen in ondersteuning zijn dus volledig zichtbaar in de kostenontwikkeling van beleggingsinstellingen. Dit is niet het geval bij beleggingsondernemingen.

Overigens zijn bovenstaande ontwikkelingen niet goed verwerkt in tabel 1.3.2, Ontwikkeling toezichtkosten begroting 2009 – begroting 2010. De voor 2010 begrote bedragen (onder de streep) zijn juist. Echter, de bedragen die de ontwikkeling van de crisisgerelateerde intensiveringen en de besparingen en reducties toelichten, zijn niet juist in de tabel verwerkt. Een nieuwe tabel is hieronder bijgevoegd.

Tabel 1.3.2 Ontwikkeling toezichtkosten begroting 2009 - begroting 2010

EUR miljoen

	Banken 1)	Pen- sioen- fond- sen	Verze- keraars 2)	Betaal- instel- lingen 4)	Beleg- gings- instel- lingen	Beleg- gings- ondernemingen	Trust kan- toren	Wwft ³⁾ en sanctie- wet	Fec- Sec- retariaat	Totaal
Begroting 2009	34,81	19,31	22,68	2,09	0,73	2,42	2,66	0,51	1,14	86,35
a) CAO / inflatie 2010	0,35	0,19	0,23	0,02	0,01	0,02	0,03	0,01	0,01	0,86
b) Pensioenlast-effect	9,65	5,63	6,61	0,62	0,21	0,73	0,74	0,13	0,31	24,63
Subtotaal	44,81	25,13	29,51	2,73	0,94	3,18	3,43	0,65	1,46	111,84
c) Crisis gerelateerde intensiveringen	4,87	3,44	2,94	-	0,08	0,44	-	-	-	11,78
d) Nieuwe taken	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
e) Besparingen & reducties	-2,76	-1,80	-1,63	0,25	-0,14	-0,12	-0,38	-0,09	0,11	-6,60
Begroting 2010	46,93	26,77	30,83	2,98	0,88	3,50	3,05	0,56	1,57	117,03
Intensivering/reductie in percentage	+4,7%	+6,5%	+4,5%	+9,2%	-6,6%	+10,1%	-11,1%	-13,9%	+7,8%	+4,6%

¹⁾ Banken inclusief elektronischgeldinstellingen en overige kredietinstellingen (niet banken).

²⁾ Hieronder is EUR 4,9 miljoen opgenomen voor het toezicht op zorgverzekeraars en in verband met het materieel toezicht op verzekeraars uit hoofde van Pw EUR 0,3 miljoen.

³⁾ Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

⁴⁾ Tot 2010 betreft het hier de begroting van geldtransactiekantoren

Ad b) Inhoudelijke toelichting intensivering beleggingsinstellingen/-ondernemingen

De effecten van de kredietcrisis uitten zich vanaf eind september 2008 eerst bij beleggingsinstellingen. Zij werden geconfronteerd met beleggers die, onder invloed van de sterke daling van de koersen/prijzen, getriggert werden uit te stappen. Tegelijkertijd vormden, bij beleggingsinstellingen die geleveraged zijn, de waardedalingen van de onderliggende activa voor externe financiers (banken) aanleiding extra zekerheden te vragen dan wel kredietfaciliteiten terug te schroeven of de voorwaarden daarvoor te verzwaren. Als gevolg van deze ontwikkelingen werd het voor diverse beleggingsinstellingen moeilijk aan de vigerende 10 procent liquiditeitseis te blijven voldoen. Dat geldt in het bijzonder voor beleggingsinstellingen die in minder liquide activa hebben belegd, zoals vastgoed(fondsen) en hedgefondsen. Bij een aantal open-end beleggingsinstellingen daalde de liquiditeit zo sterk dat zij genoodzaakt waren het periodiek terugkopen van uitstaande participaties tijdelijk op te schorten, een mogelijkheid waarin het prospectus van een fonds, onder buitengewone omstandigheden, veelal voorziet. In een enkel geval werd tot liquidatie van het fonds besloten. De problemen bij beleggingsinstellingen vertalen zich ook in een minder goede gang van zaken bij de beheerders van die instellingen, omdat de vergoedingen door de beleggingsinstellingen voor de door de beheerder verrichtte diensten afnemen. In het algemeen gaat het hierbij om een vaste beheervergoeding en een vergoeding die gekoppeld is aan de prestaties van de beleggingsinstellingen. Daarnaast is voor beheerders in de vastgoed sector ook sprake van teruglopende plaatsingsfees doordat minder nieuwe fondsen in de markt konden worden geplaatst.

Op grond van het bovenstaande heeft DNB, parallel aan en in samenwerking met de AFM, het toezicht op (beheerders van) beleggingsinstellingen geïntensiveerd. De aandacht was en is daarbij primair gericht op beheerders met een solvabiliteitsprobleem, vooral in de vastgoed sector, alwaar de resultaten mogelijk ook in 2010 nog onder druk zullen staan.

De effecten van de kredietcrisis hebben zich - via teruglopende omzetten en vergoedingen voor geleverde diensten - ook aangediend bij beleggingsondernemingen, zij het wat later dan bij beleggingsinstellingen. Dat heeft ertoe geleid dat een aantal partijen onder verhoogd toezicht is geplaatst, hetgeen ten koste gaat van het reguliere preventieve toezicht op beleggingsondernemingen.

Ad c) Inhoudelijke toelichting op de intensivering bij betaalinstantellingen

De stijging van de kosten voor het toezicht op betaalinstantellingen hangt samen met de invoering van de PSD. Het betreft voornamelijk kosten voor markttoetreding (vergunningverlening) en handhaving (ondermeer onderzoek naar betaalinstantellingen die geen vergunning aanvragen, maar er wel een zouden moeten aanvragen). Deze kostenstijging heeft een tijdelijk karakter, maar heeft niets te maken met de financiële crisis.

De voor de invoering van de PSD benodigde toezichtcapaciteit wordt verkregen door een (risicogebaseerde) verschuiving van de capaciteitsinzet voor markttoetreding en handhaving (dus minder inzet op andere sectoren). Voor de totale toezichtbegroting van DNB wordt dit derhalve kostenneutraal verwerkt. Voor de PSD heeft DNB, zoals toegelicht in de toezichtbegroting, nog geen uitbreiding van de capaciteit aangevraagd. Daarvoor moeten de implicaties van de PSD op het reguliere toezicht eerst verder worden uitgekristalliseerd.